

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Londonban elárverezik a legrégibb magyar könyvet

Forrás:

Nemzeti Ujság

Bm
(Hely)

1925. 2. 7.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (I)

Osztályozás

Tárgy

090.15

Hely

Idő

"1925"

Személy

Londonban elárverezik a legrégibb magyar könyvet

Az Ehrenfeld-kódex: 360 millió — Mozduljon meg a vagyonosabb magyarság

(A Nemzeti Ujság tudósírójától.) A magyar kultúra nagy vesztség előtt áll. — ha az utolsó pillanatban valami váratlan segítség nem érkezik. Előttünk fekszik egy Londoni cég — Sotholoy and Co., 35. New Band Street, London W. — árverési jegyzéke, amelynek 56. oldalán a következő vastagbetűs hirdetés kiabál:

Ehrenfeld-codex.

Az Ehrenfeld-család tulajdona.

Negyedrét, 472. * Szent Ferenc legendája, magyar kézirat, papírosanyagból, vörös initálékkal... eredeti írásban... a tizenötödik század első feléből. A magyar irodalom tanulmányozására nagyfontosságú kézirat, a legrégibb könyv ezen a nyelven! Csupán a Königsbergi Törödélek előzi meg és egy Halotti beszéd... Szent Ferenc legendája kedvelt olvasmánya volt magyar kolostoroknak és zárdáknak...

Ara ezer font sterling.

Háromszázhatvan millió korona kelene a pótolhatatlan magyar kincs megszerzésére. Ha nem akad Magyarországon 360 gazdag ember, aki hajlandó egymillió koronát áldozni a legrégibb magyar-

nyelvű kéziratos könyv megszerzésére, ez a nekünk megbecsülhetetlen értékű unikum menthetetlenül elveszett és Angliába vagy Amerikába jut valamelyik olajkirályhoz, ahonnan aztán soha Magyarországra vissza nem kerül. Az óvilág szellemi kincsei föltartóztathatlanul vándorolnak át az óceánon és aki a középkori magyar kultúrát akarja tanulmányozni, annak Newyorkba kell utaznia...

Nem hihető, hogy a művelt magyar közvélemény ne volna tisztában azzal, hogy mit jelent nekünk az Ehrenfeld-kódex, amelynek már a fölfedezése is igen tanulságos szimbóluma a magyar kultúraviszonyoknak. 1851-ben történt Nyárádon, hogy a diákok egy padlásról hozott régi könyvvel játszottak: egy Ehrenfeld nevű zsidófiut dobtak vele valón. A zsidófiu eltúrta az ütést, fölvette a régi könyvet, látta, hogy valami értékes ócskaság lehet, megalkudott a pajtasáival, három új könyvet adott a régiért, amelyből aztán évek múlva megtudta, hogy nagy kincs: a legrégibb magyar könyv...

A kódexről azóta Karácsonyi János megállapította, hogy 1430 körül keletkezett, Magyarországon írták és másolata egy 1380-ból való eredetinek. Ehrenfeld fölkutatta a magyar Ferenc-legenda latin forrását is. Egy 1502-ben kiadott velencei ösnyomtatvány szövege teljesen megegyezik az Ehrenfeld-kódexszel, tehát valami közös ősforrásból dolgozott mindkét legenda-író. Ez a latin Ferenc-legenda csak két példányban maradt fenn. Az egyik Lipcsében van, a másik szintén az Ehrenfeld-család birtoka.

Ehrenfeld nagy kulturális érzékkel kezelte a kincset. A kódexről heliogravureképeket csináltatott: ezek voltak a világon az első ilyen reprodukciók. A Nyelvemléktár hetedik kötetéből, amely közli a kódex szövegét, Ehrenfeld a saját költéségén különnyomatot készíttetett. Ő még melegen érdeklődött a magyar mult iránt és anyagi áldozatokat is hozott kulturánkért. Fia, aki Bécsben él, már magyarul sem tud, de a kódex értékének teljes tu-

datában van, mert nagylelkű ajándékozás helyett árverésre bocsátja a családi ereklyét.

Ha két hét alatt a magyar társadalom nem tud összegyűjteni ezer fontot a kézirat váltságául, a bécsi Ehrenfeld-család minden szentimentalizmus nélkül odaadja a kódexot a legtöbbet ígérőnek.

A kódex megszerzése ma százszorosán fontos nemzeti érdek, mert a trianoni béke számos régi magyar nyelvemléktől fosztotta meg a magyarságot. Egyetlen kiemelkedő középkori emlékünknél a Halotti beszéd, amelyet a Nemzeti Múzeum őriz. A Königsbergi Törödélek Németországé, a Gragger-fölfedezte Mária-siralom Louvain-ben van, a legrégibb magyar biblia törödékeit bécsi és müncheni könyvtárak őrzik és a sepsiszentgyörgyi Székely-múzeum, ami ma már szintén — külföld. A Gyulafehérvári glosszák is oláh kézbe jutottak. Nemzeti krónikáink legnagyobb részét külföldön őrzik. Corvináink legszebb darabjai Bécsben vannak...

Nemzeti kötelessége az országnak, hogy a legrégibb magyar könyv — amely most könnyen megszerezhető hat vagon buza árán — ne kerüljön idegenbe. Nem hiszünk, hogy nem lehetne találni Magyarországon egypár vagon búzát, ha arról van szó, hogy a magyar nyelvnek és a magyar kultúrának egyik legértékesebb emlékét kell megmenteni.